

LIBERTARISCH TIJDSCHRIFT VOOR
INDIVIDUELE VRIJHEID EN
VERANTWOORDELIJKHEID
DE VRIJBRIEF

GEASSOCIEERD MET LIBERTARIAN INTERNATIONAL

EUROPA 1992: Meer of minder Vrijheid voor U?

Jan Smid

Eind 1992 (eigenlijk begin 1993) zullen een aantal Europese landen zich opnieuw in bepaalde mate verenigen. Hoever deze vereniging zal gaan en welke consequenties dit met zich mee zal brengen is nog lang niet iedereen duidelijk.

Op 9 maart a.s. wordt in Rotterdam een Libertarisch Trefpunt over dit thema gehouden. Zowel uit de wetenschappelijke wereld als uit het bedrijfsleven zullen sprekers dit thema vanuit verschillende kanten in een Libertarisch perspectief brengen.

Iedere lezer van de Vrijbrief wordt aangespoord hier bij te zijn en vrienden en kennissen mee te nemen. Neem ook „onze“ tegenstanders mee: misschien dat zij hier iets van willen leren!

In deze Vrijbrief treft u o.a. meer informatie aan over dit Trefpunt.

Deze Vrijbrief is de eerste onder de eindredactie van Mike van Roosmalen, goed bekend bij de meesten van u. Hij zal in hoge mate verantwoordelijk zijn voor het verschijnen van dit unieke tijdschrift.

Uniek?

De Vrijbrief is een van de zeer weinige Nederlandse bladen die uw en mijn vrijheid willen vergroten en optimaal benutten. Ieder ander blad, op Backpage en De Zelfstandige na, is in meerdere of mindere mate spreekbuis voor hen die uw vrijheid beknot hebben c.q. dit nog meer willen beknotten. En dit fundamentele verschil is wat de Vrijbrief belangrijk en uniek maakt.

Redactie en medewerkers van de Vrijbrief wensen u nog meer vrijheid en een nog betere benutting van uw vrijheid toe in 1991 (en daarna).

Golf Oorlog

Wederom is gebleken met de Golf Oorlog dat juist „overheden“ oorzaak zijn van oorlog. Het gaat te ver om hier de Libertarische positie t.o.v. de gehele Golf Oorlog, Israël en Palestijnen, enz., volledig weer te geven: laat het in ieder geval duidelijk zijn dat géén van de betrokken partijen individuele rechten respecteert. Met welke rechtmatigheid heerste de Emir over Koeweit?

Houssein is op weg een ereplaats in de rij van moordenaars te verwerven.

Hoeveel onschuldigen zijn door de „geallieerden“ getroffen?

Het is de moeite waard hier verder over na te denken: in ieder geval zal hier meer aandacht aan worden gegeven tijdens het komende Trefpunt.

MAANDBLAD 154/155
januari/februari 1991

INFORMATIE 2

HET ONTSTAAN
VAN DE STAAT:
MYTHE EN
WERKELIJKHEID 3

BOEKRECENSIE:
ANNE R. CHERIE 8

BOEKRECENSIE:
SWEET LAND
OF LIBERTY? 9

BENELUX
LIBERTARIAN AWARD 10

TERRA LIBERA 13

LIBERTARISCH
TREFPUNT 15

AGENDA 15

DE VRIJE MARKT 15

COLOFON

De Vrijbrief is een uitgave van de Stichting
Libertarisch Centrum Nederland.
Verschijnt 8x per jaar.

REDACTIE

Walther van Hulten
Mike van Roosmalen

ADRESSEN

Redactie-adres/Abonnementenadministratie
Fr. Haverschmidtlaan 31
3116 JK Schiedam
Telefoon 010 - 4262724

Inzending copy
t.a.v. Mike van Roosmalen
Wagenweg 27
2012 NB Haarlem
Telefoon 023 - 316271

ABONNEMENTEN

Nederland: / 50,- per 8 nummers, over te
maken op bankrekening 46.24.31.320 t.n.v.
Vrijbrief, Amro Amsterdam
(giro 8238 Amro Amsterdam),
of per cheque aan Libertarisch Centrum,
Antwoordnummer 551, 3100 WS Schiedam.

België: BF 900,- per 8 nummers, over te ma-
ken op bankrekening 645.124.0465.64 t.n.v.
Vrijbrief, Bank J. van Breda, Antwerpen, of
per cheque aan Libertarisch Centrum, Her-
enthalsebaan 109, 2100 Deurne.

INGEZONDEN BRIEVEN

Bijdragen voor de Vrijbrief zijn altijd welkom!
Wel alstublieft dubbele regelafstand en ruime
kantlijnen aanhouden. Alleen getypte bijdra-
gen worden geaccepteerd, aanlevering per
diskette geniet de voorkeur.

COPY

voor het april/mei-nummer dient vóór 15
maart a.s. te worden ingeleverd op bo-
venstaand adres Inzending copy.

INFORMATIE

SECRETARIAAT:

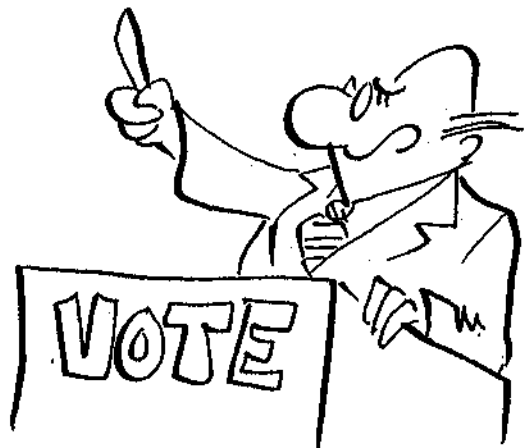
Libertarisch Centrum Nederland
Fr. Haverschmidtlaan 31, 3116 JK Schiedam
Telefoon 010 - 4262724
Libertarisch Centrum België
Herenthalsebaan 109, 2100 Deurne

LIBERTARISCHE BIJENKOMSTEN:

Kring Roosendaal,
contactpers. Hub Jongen, Tel. 01654 -1695
Kring Rotterdam/Schiedam,
contactpersoon Nel van Hulten (tel. 010 -
4262724). Elke eerste donderdag van de
maand vanaf 20.00 uur bijeenkomst op de
Spring Foundation, Bergluststr. 8, Rotterdam.
Kring Den Haag/Leiden
contactpersoon Stefan van Glabbeek (tel.
071 - 143770). Elke derde vrijdag van de
maand vanaf 20.00 uur bijeenkomst.
De maandelijkse bijeenkomsten in België
vinden plaats op de eerste woensdag van de
maand. Informatie bij het secretariaat.
Studentenvereniging Laissez-Faire,
contactpers. Henry Sturman (015 -620377)

Overig:

Libertarian Adventures /Reisvereniging Car-
pe Diem
contactpersoon Louis van Stekelenburg,
Antwoordnr 3402, 5800 VJ Siebengewald
(Nederland), tel. 09-49.2823.18460

*Verwarrende, gevaarlijke tijden
vragen om gevaarlijk leiderschap.*

HET ONTSTAAN VAN DE STAAT: MYTHE EN WERKELIJKHEID (2)

Konrad Swart (m.m.v. Ragnar Danneskjöld)

Een Staat verkrijgt het grootste deel van zijn inkomsten in de praktijk niet uit het daadwerkelijk dreigen met geweld tegen iedereen, die probeert onder de belastingen uit te komen. Een Staat verkrijgt zijn inkomsten voor het allergrootste deel uit het speculeren op angst en onwetendheid van mensen, en het feit dat men niet ziet hoe een samenleving zonder geweld, en zonder de „bescherming” tegen de rijken door de Staat mogelijk is, en gerealiseerd kan worden.

De Staat speelt in de tegenwoordige tijd hetzelfde spel als de Katholieke Kerk met zijn aflaten in de middeleeuwen. Speculeren op angst en onzekerheid. En wordt door dit spel veel rijker dan welke Kerk dan ook in het verleden was. Het enige verschil is dat de mensen toen een plaatsje in het hiernaamaals hoopten te kopen, terwijl men nu probeert een plaatsje in het ondermaanse probeert te kopen.

Het Distributieprobleem is een schijnprobleem.

Veel rijken voelen zich wegens het geloof in het distributieprobleem schuldig voor hun rijkdom en betalen daarom vrijwillig soms zeer hoge belastingen. En dat volkomen onterecht! Want het distributieprobleem bestaat in een vrije markt helemaal niet. Integendeel! Maar om dat duidelijk te maken, moet ik eerst een aantal begrippen gaan behandelen. Ik redeneer vanuit een volledig Libertarische en Kapitalistische samenleving, en laat zien hoe in een dergelijke samenleving dit probleem niet kan bestaan.

Om dat te laten zien, moet ik eerst behandelen wat rente is.

Rente

Zoals ik in een vorig artikel al betoogd heb, ga ik er vanuit, dat elk mens probeert zodanig te handelen, dat hij met een minimum aan inspanning een maximum aan welzijn verkrijgt. En dan is het simpelweg zo, dat hoe meer geld je hebt, hoe meer je kunt kopen, en des te meer behoeftes je kunt vervullen en verlangens bevredigen. Dus een mens streeft naar een zo groot mogelijke behoeftevervulling, en een zo groot mogelijke bevrediging van verlangens. Maar ook streeft elk mens ernaar zijn behoeftes en verlangens zo snel mogelijk te vervullen en bevredigen.

En het samengaan van deze twee condities, n.l. zo veel mogelijk van je behoeftes willen bevredigen en dit zo snel mogelijk willen doen leidt tot het fenomeen rente. Want wat is het geval?

Stel eens, iemand stelt je voor de keuze: je kunt een cadeautje van f1.000,- nu krijgen, of f1.000,- over een jaar. Iedereen zal de f1.000,- liever nu hebben dan over een jaar, omdat je met deze f1.000,- nu meteen aan de gang kunt om in je behoeftes of verlangens te voorzien. Maar als de keuze f1.000,- nu is of f1.100,- over een jaar, dan zullen sommige mensen kiezen voor f1.000,- nu, en andere kiezen voor f1.100,- over een jaar. Want weliswaar kun je met f1.000,- je behoeftes sneller bevredigen, maar met f1.100,- kun je meer behoeftes bevredigen. De mensen die de f1.100,- over een jaar liever hebben, vinden de grotere behoeftebevrediging over een jaar meer waard dan de snellere behoeftebevrediging nu, en bij de anderen is het omgekeerd. Bij f1.200,- zullen meer mensen kiezen voor f1.200,- over een jaar tegenover f1.000,- nu.

Kortom, hoe groter het verschil tussen het bedrag wat men nu kan krijgen en het grotere bedrag over een jaar, hoe meer mensen zullen kiezen voor het bedrag in de toekomst.

Of, om het algemener te stellen, hoe groter het verschil tussen de bedragen nu of die in de toekomst, en hoe kleiner de tijd ertussen, hoe meer mensen voor het grotere bedrag in de toekomst zullen kiezen.

Dit is het fenomeen, wat ten grondslag ligt aan het verschijnsel rente. Want stel je hebt nu f1.000,- in je bezit. En je kunt het aan iemand anders uitlenen met de afspraak, dat je over een jaar f1.200,- hiervoor terug krijgt. Misschien vind je de grotere behoeftebevrediging die je kunt verkrijgen uit de f1.200,- wel de moeite van een jaar wachten waard. In dat geval ben je wel bereid om je geld uit te lenen voor een rente van 20%. Maar misschien zit je zo krap bij kas, dat je deze f200,- extra geen jaar wachten waard vindt. Sommigen vinden een rente van 10% al de moeite waard, en anderen van 2%. Toch is een hogere rente voor al deze mensen verkieslijker dan een lage rente. Hoe dan ook, dit leidt tot een aanbodmarkt van kapitaal.

Aan de andere kant zijn er mensen, die zelf misschien geen geld hebben, maar wel een manier zien om met het geld van anderen een produkt op de markt te brengen, en daar flinke winst uit te halen. Deze ondernemers heb je in verschillende soorten. Sommigen hebben een idee voor een bedrijf, dat zo goed is dat ze in staat zijn binnen een jaar hun investering te verdubbelen. Anderen kunnen misschien maar 10% winst maken, en weer anderen met grote moeite slechts 2%. Al deze mensen bieden aan geldbezitters aan, dat ze hun geld willen lenen en in ruil hiervoor over een jaar een groter bedrag terugbetalen. Het zal duidelijk zijn dat hoe groter de winst is, hoe gemakkelijker ze aan geld kunnen komen van rijken. Hoe dan ook, hieruit ontstaat een geldmarkt, waarbij de ondernemers proberen een contract af te sluiten voor een zo laag mogelijke rente, en de kapitaalbezitters proberen een contract af te sluiten voor een zo hoog mogelijke rente. En aangezien al deze mensen tegen elkaar op lopen te bieden, ontstaan er uiteindelijk binnen de vrije markt twee krachten die tegen elkaar ingaan, en die een evenwichtspunt bereiken. Er ontstaat een rentestand. En deze rentestand zal de neiging vertonen om voor de gehele geldmarkt gelijk te zijn, omdat als een bepaalde bedrijfstak heel winstgevend blijkt te zijn, meer investeerders bereid zullen zijn daar geld in te steken, zodat de produktie daar zal toenemen, het aanbod aan goederen daar dus toeneemt, waardoor de prijs zal zakken van deze goederen, en de winst dus daalt. Dit gaat door totdat de winst weer gelijk is aan die van de andere bedrijfstakken, en dus de rente die aangeboden wordt in deze bedrijfstak weer gelijk is aan die van de andere bedrijfstakken.

Kortom, rente is geen „opbrengts uit kapitaalgoederen”, en het is ook geen „betaling voor de beschikking over geld”. En het is ook geen „compensatie voor het risico dat de kapitaalverschaffer loopt door te investeren”, wat bijvoorbeeld Ayn Rand geloofde. En het is ook geen mystiek gegeven, wat bepaalt hoeveel geld er door rijken vast gehouden gaat worden, wat niet in produktie gaat, zoals Keynes kennelijk geloofde. Het is juist omgekeerd. Als de rentestand laag is, dan is dit een weerspiegeling van het feit, dat de wereld zo stabiel is, dat veel rijken juist bereid zijn om veel van hun geld op de kapitaalmarkt beschikbaar te stellen. Rente is daarom een fenomeen, dat alleen en uitsluitend met uitgestelde consumptie samenhangt. Met tijdspreferentie. Het zal misschien ook wel duidelijk zijn, dat het geknoel met het geld wat de overheden zitten uit te halen, het bijdrukken van geld, wat tot waardedaling leidt, de bereidheid van rijken om hun geld te investeren in plaats van te consumeren, behoorlijk zal ondermijnen.

Want de grotere hoeveelheid geld in de toekomst zou weleens minder waard kunnen zijn dan het geïnvesteerde bedrag.

PRODUKTIEPROCESSEN

Als er een huis gebouwd wordt, dan zijn daar veel soorten van grondstoffen voor nodig, en veel soorten van arbeiders. Zo heb je elektriciteitsbedradingen, bakstenen, houten kozijnen, verf, dakpannen enzovoort, enzovoort. Al deze onderdelen worden doorgaans door aparte bedven, die gerund worden door afzonderlijke ondernemers aangeleverd. Elk huis wordt stap voor stap opgebouwd. Er is een proces voor nodig dat enige tijd vergt. En eigenlijk is dat voor veel produkten. Brood wordt gebakken door een bakker, die zijn meel krijgt van een molen, die zijn grondstof krijgt van een boer. En al deze mensen zijn ondernemers. En velen van deze ondernemers lenen op de kapitaalmarkt. Economisch gesproken lenen al deze mensen op dezelfde kapitaalmarkt, want als een kapitalist zelf een onderneming start met zijn geld, dan stond hij oorspronkelijk voor de keuze: of zijn geld uitlenen aan een andere ondernemer, of zelf een bedrijf beginnen. En als hij denkt een grotere winst te behalen door zelf een bedrijf te beginnen, dan leent hij als kapitaalbezitter zijn geld uit aan zichzelf als ondernemer. Kortom, je moet de ondernemersfunctie en de kapitalistenfunctie van elkaar onderscheiden, zelfs al zijn ze in de praktijk in een persoon verenigd. Met andere woorden, al het geld dat niet voor consumptie gebruikt wordt, wordt ofwel in een oude sok gestopt, ofwel komt terecht op de kapitaalmarkt. En daar wordt al dit spaargeld omgezet in alle industrieën die wij om ons heen zien. Alle industrieën zijn daarom in wezen opgebouwd uit spaargelden. En daarom, hoe rijker de rijken, hoe meer industrieën er van deze spaargelden opgezet kunnen worden, hoe groter de produktie, en hoe meer goederen er tegenover het geld staan. Dus hoe groter de koopkracht van iedereen!

Omgekeerd, hoe meer de rijken belast worden, hoe minder spaargelden er in produktie gaat zitten, hoe minder en geproduceerd wordt, en hoe lager de koopkracht. Maar dit is niet alles.

Heel veel produkten kennen een produktieproces dat uit vele stadia bestaat. Sommige produktieprocessen zijn langer dan andere. Om brood te maken zijn minder stadia nodig dan om een computer te maken. Maar pas als de consument het produkt koopt, krijgt de laatste producent het geld binnen, wat het uiteindelijke produkt waard is! (In de ogen van de consument. En deze laatste producent had voor dit produkt middelen nodig die door andere geproduceerd zijn, die op hun beurt weer door anderen geproduceerd zijn, enzovoort.)

En al deze mensen hebben rente betaald aan de kapitaalbezitters. Daarom is het zo dat de producent die aan consumenten verkoopt niet alleen betaald heeft voor de arbeid en de grondstoffen die in de middelen zitten die hij nodig had om zijn produkt te maken, maar ook voor de totale rente die in alle produktiestadia voor zijn middelen betaald werden. Want andere producenten hebben aan zijn middelen gewerkt voordat hij deze kon kopen. En daar dit een situatie is van rente op rente, zal het duidelijk zijn, dat hoe meer produktiestadia er in een produkt zitten, hoe meer van de totale prijs aan rente betaald is. Dit betekent dat hoe lager de rente, hoe minder rente er aan elk produktiestadium uitgegeven wordt, en hoe meer produktiestadia er in een produkt kunnen zitten om toch nog een eindprodukt te kunnen verkrijgen, waarop winst behaald kan worden.

Een ander punt dat ook met produktieprocessen te maken heeft, is het feit dat vrijwel elke producent, behalve de producent die gebruik maakt van ruwe grondstoffen, zijn middelen koopt van andere producenten. Hij gebruikt deze middelen vervolgens om zijn eigen produkten te maken, die hij vervolgens verkoopt ofwel aan andere producenten, ofwel direkt aan de consument. En zo is er een ketting van producenten actief om één produkt te kunnen maken dat aan de consument aangeboden kan worden. Al deze producenten kopen en verkopen op dezelfde markt. Al deze producenten moeten dezelfde rente minstens opbrengen. Maar het produkt levert zijn geld pas op door de verkoop aan consumenten! Dus pas bij de laatste verkoop. Dit betekent dat onderdelen van het produkt vele malen gekocht en verkocht worden. Een inkoop en verkoop die, voordat het produkt verkocht wordt aan de consument, plaatsvindt van de gelden die investeerders aan producenten beschikbaar stellen.

Hoe dan ook; voordat een produkt de consumentenmarkt bereikt, zijn onderdelen van dit produkt al vele malen gekocht en verkocht. En in al deze aankopen en verkopen leverde het produkt niet zijn werkelijke waarde op, maar de waarde die de producent eraan toevoegde. Bovendien was het produkt toen gedurende deze produktiestap zijn eigendom. Pas op de consumentenmarkt verkrijgt het produkt zijn uiteindelijke waarde, en wordt voor deze waarde gekocht door de consument. Maar toch wordt het in eigendom zijn van deze tussenprodukten mogelijk gemaakt door het kapitaal van de investeerders. En daar het grootste aantal onderdelen van elk produkt meerdere malen gekocht en verkocht wordt, is de totale hoeveelheid spaargeld, kapitaal, nodig voor de fabricage van een produkt

een veelvoud van de koopprijs op de consumentenmarkt. Het zal duidelijk zijn, dat hoe meer produktiestadia er nodig zijn voor een produkt, hoe meer kapitaal er nodig is om het al deze fabrikanten mogelijk te maken om deze tussenprodukten in eigendom te hebben.

Hoe rijker iemand is, hoe meer hij van zijn wensen kan vervullen, en des te minder behoefte hij heeft om zijn overige geld te gebruiken voor de vervulling van zijn overige wensen. En hoe minder geld hij direkt nodig heeft, hoe sneller hij bereid is om zijn geld uit te lenen. Dus hoe lager de rente hierdoor wordt. De constatering van Keynes dat in een groeieconomie, in een economie waar de hoeveelheid goederen die tegenover het geld staan toeneemt, de rentestand afneemt, is geen reden tot bezorgdheid, maar juist iets om toe te juichen! En het is zeker geen grond om te veronderstellen dat de rijken hun geld nu gaan zitten oppotten. Nee, het is juist het gevolg van het feit, dat de rijken dit nu juist niet zitten te doen, en dat er steeds meer mensen bijkomen die zo welgesteld worden, dat ze een zekere hoeveelheid geld overhebben die ook mee gaat doen in het investeren. Deze mensen gaan dan met elkaar concurreren om de gunsten van de producenten, waardoor de rentestand verlaagd wordt. Keynes draaide daarom oorzaak en gevolg om. En we hebben gezien, welke rampzalige gevolgen zijn gebrekkige inzicht heeft gehad.

Een ander punt dat ook met produktieprocessen te maken heeft, is het feit dat vrijwel elke producent, behalve de producent die gebruik maakt van ruwe grondstoffen, zijn middelen koopt van andere producenten. Hij gebruikt deze middelen vervolgens om zijn eigen produkten te maken, die hij vervolgens verkoopt ofwel aan andere producenten, ofwel direkt aan de consument. En zo is er een ketting van producenten actief om één produkt te kunnen maken dat aan de consument aangeboden kan worden. Al deze producenten kopen en verkopen op dezelfde markt. Al deze producenten moeten dezelfde rente minstens opbrengen. Maar het produkt levert zijn geld pas op door de verkoop aan consumenten! Dus pas bij de laatste verkoop. Dit betekent dat onderdelen van het produkt vele malen gekocht en verkocht worden. Een inkoop en verkoop die, voordat het produkt verkocht wordt aan de consument, plaatsvindt van de gelden die investeerders aan producenten beschikbaar stellen.

Hoe dan ook; voordat een produkt de consumentenmarkt bereikt, zijn onderdelen van dit produkt al vele malen gekocht en verkocht. En in al deze aankopen en verkopen leverde het produkt niet zijn

werkelijke waarde op, maar de waarde die de producent eraan toevoegde. Bovendien was het produkt toen gedurende deze produktiestap zijn eigendom. Pas op de consumentenmarkt verkrijgt het produkt zijn uiteindelijke waarde, en wordt voor deze waarde gekocht door de consument. Maar toch wordt het in eigendom zijn van deze tussenprodukten mogelijk gemaakt door het kapitaal van de investeerders. En daar het grootste aantal onderdelen van elk produkt meerdere malen gekocht en verkocht wordt, is de totale hoeveelheid spaargeld, kapitaal, nodig voor de fabricage van een produkt een veelvoud van de koopprijs op de consumentenmarkt. Het zal duidelijk zijn, dat hoe meer produktiestadia er nodig zijn voor een produkt, hoe meer kapitaal er nodig is om het al deze fabrikanten mogelijk te maken om deze tussenprodukten in eigendom te hebben.

Hoe rijker iemand is, hoe meer hij van zijn wensen kan vervullen, en des te minder behoefte hij heeft om zijn overige geld te gebruiken voor de vervulling van zijn overige wensen. En hoe minder geld hij direct nodig heeft, hoe sneller hij bereid is om zijn geld uit te lenen. Dus hoe lager de rente hierdoor wordt. De constatering van Keynes dat in een groeieconomie, in een economie waar de hoeveelheid goederen die tegenover het geld staan toeneemt, de rentestand afneemt, is geen reden tot bezorgdheid, maar juist iets om toe te juichen! En het is zeker geen grond om te veronderstellen dat de rijken hun geld nu gaan zitten oppotten. Nee, het is juist het gevolg van het feit, dat de rijken dit nu juist niet zitten te doen, en dat er steeds meer mensen bijkomen die zo welgesteld worden, dat ze een zekere hoeveelheid geld overhebben die ook mee gaat doen in het investeren. Deze mensen gaan dan met elkaar concurreren om de gunsten van de producenten, waardoor de rentestand verlaagd wordt. Keynes draaide daarom oorzaak en gevolg om. En we hebben gezien, welke rampzalige gevolgen zijn gebrekkige inzicht heeft gehad.

Hoe rijker de rijken, hoe meer produktiestadia er in een produkt kunnen zitten, en hoe langer de produktieprocessen kunnen worden die nog winstgevend zijn. Dit leidt dan tot de mogelijkheid van de fabricage van steeds ingewikkelder produkten, zelfs als de hoeveelheid technologische kennis niet toeneemt.

Kortom, nivelleringsfilosofieën zijn juist uiterst schadelijk voor het welzijn van iedereen. Rijken zouden juist zoveel mogelijk met rust gelaten dienen te worden. Misschien zelfs beschermd. En een eventueel schuldgevoel bij rijken voor hun rijkdom is helemaal totaal misplaatst.

Er schijnen nog steeds politici te zijn, die geloven dat uit geld als zodanig fabrieken gebouwd kunnen worden, brood gebakken kan worden, en mensen van arbeidsplaatsen kan voorzien. Deze mensen beseffen niet, dat geld een ruilmiddel is, en daarom alleen ruilwaarde heeft! Geld is primair een gereedschap om het menselijk handelen zo optimaal mogelijk met het fundamentele probleem van de schaarste in overeenstemming te brengen. Elk bijdrucken van geld verstoort slechts deze overeenstemming, en elk marktevenwicht. Vandaar ook, dat als politici in een bepaalde periode veel geld bijdrukken, er na deze geldbijdrukperiode er een periode komt, waarbij het marktevenwicht weer probeert te herstellen. Dit leidt dan tot juist het failliet gaan van die ondernemers, die hun produkten beschikbaar stelden in ruil voor het bijgedrukte geld.

Elke periode van bijdrukken van geld wordt dan ook altijd gevolgd door een gedeeltelijke of algehele recessie.

Dat dit alles geen theorie is, kan gezien worden aan het oude China, dat meer dan 5000 jaar oud is, en waar gedurende al die tijd door allerlei regels het onmogelijk gemaakt werd om rijk te kunnen worden. Het resultaat: er is nooit een moderne industriële samenleving ontstaan, ondanks het hoge ontwikkelingspeil van veel Chinezen, en de Chinezen zijn vrijwel altijd arm geweest. Want daarvoor moet rijk zijn mogelijk gemaakt worden. Zo gezien vond het Socialisme en het Communisme, waar rijkdom ook onmogelijk gemaakt wordt, een grote voedingsbodem in de cultuur van China die al bestond.

(En het bovenstaande verklaart ook, waarom Socialistische en Communistische samenlevingen ook tot grote armoede van iedereen leiden. Want het verschijnsel rente krijgt geen kans zijn kapitaalgoederen opbouwende rol te spelen).

Kortom, het Kapitalisme kent, dankzij het begrip rente een oplossing voor het probleem van de distributie. Dankzij de rente komt de rijkdom van de rijken iedereen ten goede. Want doordat het grootste gedeelte van de rijkdom van de rijken in de kapitaalgoederen gaat zitten, ontstaan er industrieën die iedereen ten goede komen.

Met andere woorden; het distributieprobleem is hierdoor verdwenen, zonder dat er een instituut nodig is, die een nivellering erdoor hoeft te drukken. *Want nivellering leidt juist tot het onmogelijk maken van rijkdom, en daarom tot vernietiging van de kapitaalgoederen.* En daardoor tot armoede van iedereen, en dient daarom zo grondig mogelijk aan de kaak gesteld te worden!

Of, om het krasser te zeggen, er is binnen het Kapitalisme helemaal geen distributieprobleem! Want de aanname, dat rijkdom ertoe leidt dat er mensen zijn die niet in hun bestaan kunnen voorzien omdat niet voldoende middelen voor anderen over blijven om in hun bestaan te voorzien, klopt niet. Want door het fenomeen rente wordt in de praktijk veroorzaakt, dat vrijwel alle middelen die in de natuur bestaan, en die in het bezit zijn van de rijken in feite een bijdrage leveren aan de koopkracht, en daarmee aan de welvaart van iedereen! Kortom, er zijn om aan dit probleem het hoofd te bieden, helemaal geen door politici afgedwongen nivelleringsmaatregelen nodig. Integendeel! De acties van dergelijke politici zijn uiterst schadelijk. Want ze zorgen ervoor, dat de op deze planeet aanwezige schaarse middelen niet in de productie gestopt wordt die het meest vdoor de consument verlangd wordt. Kortom, verspild wordt. En dit is een zoveelste argument tegen het bestaan van, en daarom een reden voor het afschaffen van de Sekte Staat.

De fabrikant en de wijkbewoners.

In de Vrijbrief van september 1990 schreef Karel Beckman dat binnen een gebied altijd een rechtsorde moet bestaan, omdat je anders op conflicten stuit die onoverkomelijk zijn. Dit is een argument, dat drie verschillende zaken die met het Libertarisme te maken hebben door elkaar gooit. Deze drie zaken zijn 1: Als een Libertarische samenleving gerealiseerd is, dus een samenleving die zich baseert op het Libertarische principe van zelfbeschikking, kan deze dan functioneren? 2: Als wij het hierover eens zijn, en we willen deze Libertarische samenleving ingevoerd zien, wat is dan de beste weg hier naartoe? 3: Hoe staat het met de bezittingen van de rijken? Leidt het vele bezit van de rijken niet tot een distributieprobleem? Dit laatste zit impliciet verpakt in de analyse van Beckman, dat een fabriek grondstoffen e.d. nodig heeft, die over een aaneengesloten gebied waarop één rechtsorde toepasbaar is aangevoerd moeten worden. Impliciet heb ik dit probleem hierboven al opgelost, doordat ik heb laten zien dat dit soort van problemen in het vrije marktmechanisme niet bestaat, omdat het distributieprobleem door het bestaan van rente in feite helemaal niet bestaat. Dit komt doordat in een vrije, Kapitalistische samenleving mensen gestimuleerd worden om het door henzelf niet gebruikte bezit beschikbaar te stellen aan ondernemers, waardoor dit bezit een bijdrage levert aan de produktiestructuur. Maar om het toch nog wat concreter te zeggen. Als een fabriek aanvoer van grondstoffen nodig heeft, dan worden deze langs wegen aangevoerd. Alles is in een Libertarische samenleving privé-eigendom, ook wegen. En een wegeigenaar heeft er alle belang bij, dat het

verkeer dat van zijn weg gebruik wil maken zo ongehinderd mogelijk kan passeren. Want daaruit bestaat zijn broodwinning. Ook transport is een vorm van produktie, en volgens Rothbard een onderdeel van het totale produktieproces. (Zie hiervoor Man, State and Economy van Murray N. Rothbard). Vandaar dat er bij wegeigenaren e.d. een sterke behoefte bestaat, om een rechtsprincipe te hanteren dat uitgaat van het fundamentele probleem van de schaarste. Want deze zal de meest optimale rechtsoplossing inhouden. Als wegeigenaren dan uitgaan van een ander principe, dan zullen ze minder winst maken dan hun collega's die dit wel doen, en eruit geconcurrereerd worden. Kortom, wegeigenaren zullen zoveel mogelijk gelijksoortige regels hebben op hun wegen. Want anders maken ze het de weggebruikers en vervoersbedrijven veel te moeilijk om van hun wegen gebruik te maken, wat ze een nadelige concurrentiepositie t.o.v. hun collega-wegeigenaars geeft.

In mijn vorige artikel ging ik expliciet niet in de op vraag van de functionaliteit van een Libertarische samenleving. Ik wilde mij louter en alleen beperken tot de vraag hoe wij vanuit de huidige situatie in een Libertarische samenleving terecht kunnen komen. En waar Karel Beckman zich mee bezig houdt, is de vraag of een Libertarische samenleving wel een goed functionerende is. Ik heb dan ook niet ontkend, dat er in de overgangssituatie allerlei problemen kunnen ontstaan, in de zin van dat anderssoortige rechtsprincipes ook zullen proberen grond onder de voeten te krijgen. Maar ik heb hierboven laten zien, dat deze problemen niet onmogelijk groot zullen zijn, omdat wetende mensen steeds meer zullen inzien, dat het betalen van belastingen een daad is, die de Staten laten bestaan, en daarmee de onveiligheid in de wereld bevordert. Want dan wordt steeds meer ingezien, dat de Staat een fenomeen is, dat voortkomt uit de angst en onwetendheid die bij mensen bestaat over de samenlevingsproblematiek. Vandaar, dat een groepering die kwaad wil, in de toekomst nooit meer een zo grote economische macht bij elkaar kan krijgen dat ze een monopolie op het gebruik van geweld van de omvang van een Staat blind gefinancierd kunnen krijgen, zoals dat tegenwoordig helaas wel het geval is. Net zoals men nu niet meer bereid is tot het betalen van aflaten aan de Katholieke Kerk in de omvang zoals deze in de middeleeuwen gangbaar was. Kortom, dan zal duidelijk worden, dat elke Staat niets anders is dan een Sekte. Een Sekte die ons probeert wijs te maken, dat zij kan zorgen voor een materiële zekerheid van bestaan voor iedereen. Een zekerheid, die ze nooit heeft waargemaakt, en niet waar kan maken. Geen enkel systeem kan dit waarmaken, want een dergelijk

vervolg op blz.12

BOEKRECENSIE

KAROLA TEMBRIS' ANNE R. CHERIE

Heruitgegeven door Stefan Blankertz.

Jan Smid

„Zeer weinigen hebben ooit van Anne R. Cherie gehoord: een vrouw die de eerste en laatste „anarchistische“ president van de Tomasische Republiek werd“.

Stefan Blankertz heeft de moed gehad een zeldzame biografie van Anne R. Cherie opnieuw uit te geven in het Duits. Het is een boeiend werk en leest eigenlijk gemakkelijker dan men zou verwachten van een nogal wetenschappelijk-aandoende documentatieve weergave van het korte maar krachtige leven van een mysterieuze vrouw.

Weinig lezers van de Vrijbrief, laat staan anderen, zullen ooit gehoord hebben van Anne R. Cherie. In mijn naslagwerken kwam ik haar naam niet tegen, waardoor ik gelijk dacht aan een mogelijke opzettelijke verzwijging door het „establishment“. Blankertz heeft weer eens uitmuntend werk geleverd door deze gegevens te verzamelen en beknopt op een rijtje te zetten. Dit werk is echter zo uniek dat een Duitse hoogleraar Blankertz opgebeld heeft om meer bronnen bij hem te achterhalen.

Anne R. Cherie, ARC voor haar vrienden, is vermoedelijk ergens rond 1930 geboren, en liep als vrij zelfstandig weesje van 5 jaar door de straten van Santo Tomas toen een zekere Dr. „Nino“ (Liberto) Callejas haar ontmoette en zich over haar ontfermde. „Nino's“ opvattingen waren zonder meer libertarisch en ze klikten met het op „survival“ gerichte „sense of life“ van de kleine Anne R. Cherie. (Zij zou, trouwens, eerst Cherie hebben geheten maar voegde zelf Anne R. toe toen ze het begrip anarchie leerde kennen en waarderen).

Anne R. Cherie ontwikkelde zich snel tot, zoals Blankertz het omschrijft: „de grote Caribische revolutionair, Kantische Neo-Thomist, en Katholieke anarchist“.

ARC had ook een korte maar hevige liefdesrelatie met Lauren Jackson. Jackson zou een van de duurste van de dure prostituees van het Amerikaanse continent zijn geweest, en schreef ook een „biografie“ over ARC: „I Remember ARC“.

ARC was de oprichtster van een eigen revolutionaire beweging (La Red) en het lukte om op 11 mei 1961 de macht over te nemen in het Tomasische land.

De eerste daden van haar kabinet waren:

1. Privatisering van Geld(-aanmaak)
 2. Privatisering van Staats„eigendom“
 3. Privatisering van politie, rechtspraak en gevangeniswezen.
 4. Vastzetting van de belastingen op 1,2% van het geld-inkomen, ter betaling van de minimaal overgebleven staats-taken (Leger, Justitie, Buitenlandse politiek en „hongerhulp“ voor hen die in acute nood verkeren)
 5. Grond van overheid werd aan de bewoner/bewerker gegeven (het zogenaamde „home-standing“ principe).
- Voorts werden alle import/export restricties opgeheven.

Op 22 oktober 1963 werd zij vermoord, en daarmee kwam een einde aan een Libertarische samenleving in het Caribische gebied. Er zijn echter nog steeds restanten over uit de bevrijdende ARC-tijd in Tomasia.

Dit unieke boek over een zeldzame vrouw wordt warm aanbevolen als inspiratief werk zonder weerga. Veel Libertariërs dromen van wat Anne R. Cherie is gelukt!

Karola Tembrin's Anne R. Cherie, herausgegeben durch Stefan Blankertz, 1989, ISBN 3-88178-079-3, 98 blz. in het Duits.

Vootnoot 1: Stefan Blankertz is doctor in de filosofie en oprichter van de uitgeverij-Buchse der Pandora, schrijver van Het Nieuwe Sociaal Denken, ISIL/LI rep voor (West)Duitsland, en „leider“ van het Cherieist International Bureau te Dusseldorf.

Vootnoot 2: Karola Tembrin, wier materiaal over Anne R. Cherie door Blankertz werd verzameld tot biografie, was/is ook revolutionaire uit de cirkel van ARC. Tembrin vocht vanaf sept. 1985 tegen de Sandinistas in Nicaragua tot „de Contras zich door de CIA lieten corrumperen“. Daarna is ze mischien naar Eritrea gegaan.

BOEKRECENSIE

SWEET LAND OF LIBERTY?

The Supreme Court and Individual Rights

Henry Mark Holzer

Hub Jongen

Henry Mark Holzer is advocaat en professor aan de Brooklyn Law School. Hij was de advocaat van Ayn Rand. Samen met zijn vrouw Erica heeft hij in Italië de originele uitgave van de verfilming van WE THE LIVING opgespoord en gezorgd dat deze film gebaseerd op Ayn Rand's boek met de gelijknamige titel nu in een nieuwe versie op ruime schaal beschikbaar is.

In zijn boek „SWEET LAND of LIBERTY?“ beschouwt hij de Amerikaanse Hoge Raad, „the Supreme Court of the U.S.“. Deze Raad heeft het imago dat hij DE grote beschermer is van de individuele rechten op leven, vrijheid en het nastreven van geluk. Mark Holzer laat aan de hand van werkelijke gevallen zien, dat van dit imago helemaal niets klopt. Integendeel, de Hoge Raad is consistent bezig met het vernietigen van deze rechten.

Holzer toont onder andere aan dat de Raad:

- zich bemoeit met legale religieuze praktijken;
- bestraft of censureert wat we schrijven, zeggen en zien;
- ons vertelt wat we wel of niet mogen doen met ons eigendom;
- ons sexueel gedrag voorschrijft;
- zakenmensen uit hun bedrijf jaagt.

Hij laat niet alleen zien wat er gebeurd is, maar toont ook aan waarom. Dat „waarom“ heeft een morele ondergrond:

In bijna alle landen is de moraal en de wet zodanig dat één individu niet mag ingrijpen in het leven of eigendom van een ander individu. Er zijn wetten tegen diefstal, fraude, moord enz. Maar ook in de meeste landen is het zo dat de overgrote meerderheid vindt dat de staat al die dingen wel mag doen „in het belang van de gemeenschap“. Het is het diepgewortelde geloof dat het belang van de gemeenschap boven het belang van het individu staat. Een collectivistische moraal die ons in Europa zeer bekend is.

Holzer volgt en beschrijft de voortgang van een groot aantal processen. Hij laat zien dat de Hoge Raad niet schroomt om in zijn definitieve uitspraken deze collectivistische moraal aan te voeren a verklaring.

Ayn Rand heeft in The Ayn Letter aangetoond dat ook praktisch alle politieke partijen het diepgeworteld „belang van de gemeenschap“ gemeen hebben. „Rechtse“ partijen willen vrijheid op materieel terrein en zijn tegen overheidsingrijpen in handel, productie e.d. Maar zij willen wel ingrijpen op het gebied van de geestelijke vrijheden en gewetensvraagstukken en zij willen censuur en moreel gedrag voorschrijven. „Linkse“ partijen willen geestelijk vrij zijn en zijn tegen censuur en controle op ideeën, kunst, pers e.d. Maar zij zijn voorstander van regelingen voor productie, lonen, winsten, handel en eigendom, tot en met onteigeningen.

„... elk kamp wil datgene controleren wat het metafysisch ziet als het belangrijkste ... geen van beide kampen heeft zichzelf toegestaan om te zien dat geweld een moordenaar is op beide terreinen“.

SWEET LAND of LIBERTY? is zeer aan te bevelen. Het is geschreven in 1983 en uitgegeven door: COMMON SENSE PRESS inc., 711 West 17th Street, COSTA MESA, California 92627, U.S.A. ISBN nr. 0-917572-03-3.

Het heet:

„Zelfportret van een kunstenaar, die zojuist f 75.000,- subsidie heeft ontvangen.“

BENELUX LIBERTARIAN AWARD 1990

Hub Jongen

Op 1 november werd deze Award uitgereikt aan de uitgever van WERELDSCHOK, de Nederlandse vertaling van het boek van Ayn Rand: ATLAS SHRUGGED, de heer JAN PIETER DE KOK.

Dit gebeurde op de bijeenkomst van de KRING SCHIEDAM/ROTTERDAM. Op verzoek van de Awardwinnaar is er geen grote happening georganiseerd. Toch werd de Kring zo goed bezocht dat voorzitter Jan Smid een volle zaal welkom kon heten. Vooral prettig was dat er ook een afvaardiging uit België aanwezig was.

Het volgende is een verslag van de Awarduitreiking, waarna volgt een begin van een mogelijk polemiek over Vrijheid.

AWARDUITREIKING

Na een eerste rondvraag gaf de voorzitter het woord aan Hub Jongen:

Deze lichte eerst het ontstaan en zin van de BENELUX LIBERTARIAN AWARD toe. De BENELUX LIBERTARIAN AWARD is ingesteld in 1982, en Jan Pieter de Kok is de negende winnaar.

Peter krijgt deze Award omdat hij en zijn uitgeverij, CHRISTIAN MORGENSTERN, het beroemdste en belangrijkste boek van AYN RAND op de Nederlandse markt heeft gebracht onder de naam WERELDSCHOK.

Bovendien heeft hij nog plannen om ook de andere boeken van Ayn Rand opnieuw in het Nederlands uit te geven.

Maar niet alleen dat, Peter is ook nog met enorm veel andere zaken bezig waarbij hij de vrijheid op zijn manier uitdraagt. Het is onmogelijk om alle zaken op te noemen waar hij mee bezig is, daarom slechts een willekeurige greep:

- De uitgeverij heb ik al genoemd.
- Belangrijker is nog zijn praktijk als HOMEOPATHISCH GENEESHEER.

Steeds valt in de gesprekken met Peter op dat hij zijn patiënten VOOR alles laat gaan. Bijvoorbeeld, Peter test nieuwe geneesmiddelen eerst op zichzelf alvorens hij ze aan zijn patiënten aanbeveelt.

Vlak voor de verschijning van WERELDSCHOK is hij daardoor nog een keer behoorlijk ziek geweest.

- In de KUNST is hij zeer actief bvb.: Hij schildert en is grafisch ontwerper.

Hij schrijft en heeft gedichtenbundels gepubliceerd.

Ook beeldhouwen is een van zijn bezigheden.

- De PROMOTIE VAN KUNST kost hem behoorlijk veel tijd.

Hij heeft enkele GALERIJEN, waarvan de Galerij HOHN GALT in Antwerpen tot nu toe voor libertariërs de meest bekende is.

- Peter publiceert een tijdschrift CHEIRON waarin de nieuwste ontwikkelingen worden vermeld en waarin ook zijn eigen mening over de MAATSCHAPPIJ en VRIJHEID ruime aandacht krijgt.

- Hij is nauw betrokken bij MILIEU VERBETERINGSPROJECTEN, en dan niet op de manier van allerlei extreme anti-voortgangsgroeperingen, maar op een reële rationele manier om tot resultaten te komen die passen in de verdere vooruitgang van de welvaart:

- Een ambitieus BOMENPLAN is in bewerking om echt meer bomen te sparen en/of te krijgen.
- Hij werkt aan een betere ARCHITECTUUR met nieuwe methodes en betere bouwstromen.

Het was de aanwezigen duidelijk waarom in 1990 de keuze voor de BENELUX LIBERTARIAN AWARD is gevallen op Jan Pieter de Kok. De overhandiging van de plaquette ging dan ook gepaard met een enthousiast applaus.

POLEMIEK OVER VRIJHEID

Voordat Peter de Kok het woord kreeg, leidde Hub Jongen het thema VRIJHEID in, mede om daardoor een polemiek op gang te brengen:

Om over dit belangrijke onderwerp tot een zo zinnig mogelijke discussie te komen, is het nuttig om eerst stellen waar we het over gaan hebben. Het is immers in dergelijke discussies al vaak gebleken dat bijna ieder mens aan iets compleet anders denkt als je het over VRIJHEID hebt.

Bij voorbeeld toen we in mei van dit jaar in Rosendaal een serie ADVOCATES for SELF-GOVERNMENT-discussies hielden, hebben we eerst aan de deelnemers gevraagd wat zij onder VRIJHEID verstonen.

Het zal u niet echt verbazen dat de twaalf deelnemers 12 verschillende definities hadden. Een analyse van de verschillen leidde ons toen tot het volgende:

VRIJHEID is de mogelijkheid om iets te mogen en kunnen wat je zelf wil zonder enige restricties. (Woordenboek KOENEN zegt: Vrijheid is het tegenovergestelde van slavernij. En Slaaf is iemand wiens vrijheden sterk beknot zijn).

Omdat er zoveel verschillende aspecten aan VRIJHEID zijn, is het noodzakelijk om duidelijk te maken waar we het in een gesprek of discussie over hebben. We kunnen minimaal de volgende drie aspecten onderscheiden:

- 1. Vrijheid van de WERKELIJKHEID:
 - A. Vrij van de „natuur”. (ik kan niet vliegen)
 - B. Vrij van „wensen” (ik moet werken om te eten, angst voor ziekte).
- 2. Vrijheid van JEZELF.
 - A. Vrij van „zelfdwang”. (Stoppen met roken, angst in lift).
 - B. Vrij van „meningen van anderen” („als ik niet meedoe aan bijvoorbeeld een collecte, vindt men mij niet aardig, en dat wil ik niet”).

Hoe belangrijk deze aspecten ook kunnen zijn, het libertarisme ziet ze beide niet als een inbreuk op de persoonlijke vrijheid. Dit is wel het geval met het aspect:

- 3. Vrijheid in de SAMENLEVING/vrij van ANDERE MENSEN, die eventueel nog bekeken kan worden van twee kanten:

A. Vrijheid van een LAND. (Vrij van overheersing door een ander land). Dit zegt nog niets over hoe vrij de mensen in een zogenaamd „vrij” land zijn.

Daarvoor is wel belangrijk de essentiële liberarische opvatting over de persoonlijke vrijheid:

B. Vrij zijn van andere mensen: INDIVIDUELE VRIJHEID.

Dit betekent dat iemand vrij is van dwang, dreiging of gebruik van geweld door andere personen.

Dit door zowel personen in als buiten „zijn land”, en vrij op alle terreinen, economisch en persoonlijk.

Veel gebruikte eenvoudige definities van persoonlijke vrijheid: in de liberarische literatuur zijn wel:

VRIJHEID IS HET ONTBREKEN VAN DWANG, (en geweld en fraude).

(Vaak genoemd het: „geen-agressie principe”)

of de andere kant van dezelfde medaille:

VRIJHEID IS EEN VORM VAN SAMENLEVEN WAARIN ALLE HANDELINGEN TUSSEN VOLWASSEN PERSONEN GEBASEERD ZIJN OP ONDERLINGE OVEREENSTEMMING. (Vaak genoemd het: „consent principe”).

Onder GEWELD versta ik daarbij: „al je iets doet met het lichaam of eigendom van iemand zonder zijn toestemming”.

Lees ook het stuk van Jan Smid over de analyse van het libertarisch principe nog maar eens.

Het gaat er nu niet om welk van deze vrijheidsaspecten de belangrijkste is. Ik persoonlijk denk dat „het volledig vrij zijn als mens” het allerbelangrijkste is. Maar het LIBERTARISME is een politieke filosofie, een maatschappijbeschouwing, en zet zich ALLEEN maar in voor de individuele vrijheid in verband met de samenleving. Je houding in dit verband bepaalt of je een LIBERTARIER bent of niet. Dat neemt natuurlijk niet weg dat we in onze bijeenkomsten gerust de nodige aandacht kunnen schenken aan al die andere facetten. M.i. graag zelfs, want daardoor wordt je inzicht in die zaken alleen maar groter, en kun je je leven vrijer en voller beleven.

Het LIBERTARISME stelt de individuele vrijheid absoluut. Geweld initiëren mag NIEMAND, NOOIT. Nogmaals, absoluut voor ALLE mensen.

Dit klopt met een uitspraak van Peter: „Mijn VRIJHEID houdt op waar de VRIJHEID van een ander begint.” Vrijheid is niet dat je maar kunt doen waar je zin in hebt.

Het allerbeste kan ik deze inleiding over vrijheid besluiten met een citaat van Ayn Rand uit WERELDSCHOK:

-- Ergens in het boek komt een persoon voor die de huidige heersende ideeën goed verwoordt:

„Hij was een wereldberoemde, Britse auteur, die dertig jaar geleden populair was. Sindsdien nam niemand de moeite te lezen wat hij schreef, maar iedereen accepteerde hem als een wandelende klassieker. Hij werd als diepzinnig beschouwd vanwege uitspraken als „Vrijheid? Laten we daarover ophouden. Vrijheid is onmogelijk. De mens kan nooit vrij zijn van honger, kou, ziekte of fysieke ongelukken. Hij kan zich nooit bevrijden van de tirannie van de natuur. Waarom zou hij dan bezwaar maken tegen de tirannie van een politieke dictatuur?” Een antwoord daarop zou je kunnen halen uit de fameuze radio-toespraak van JOHN GALT uit bovengenoemd boek. Deze spreekt dan wel over Amerika, maar je kunt dat net zo goed betrekken op Nederland, België of de hele wereld:

„Het politieke systeem van een land is gebaseerd op zijn morele code. Wij zullen het systeem van Amerika herbouwen volgens de morele premisse die er de grondslag van is geweest, maar die u behandelt als een schuldige ondergrondse beweging, in uw waanzinnig ontwijken van het conflict tussen die premisse en uw mystieke moraliteit, de premisse dat de mens een doel op zichzelf is, niet het middel voor het doel van anderen; dat het leven, de vrijheid en het geluk van de mens ‚zijn‘ onvervreemd bare rechten zijn”.

Na deze inleiding gaf Jan Smid het woord aan Peter de Kok:

Peter de Kok relativeerde eerst het belang van Awards in het algemeen, maar toch was hij blij met de aan hem toegekende waardering.

Peter deelde mee dat de vertalingen voor volgende boeken van Ayn Rand al aardig opschoten. THE VIRTUE OF SELFISHNESS is zo goed als klaar, en THE FOUNTAINHEAD is reeds halverwege.

Uit de toespraak van Peter bleek niet alleen zijn grote kennis van alles wat Ayn Rand heeft geschreven, maar ook legde hij verbanden tussen Rand en de werken van veel andere bekende geleerden.

Hij begon met GOETHE, daarna CARL GUSTAF JUNG, die vaak ten onrechte onder FREUD wordt geschoven.

Volgens Peter heeft de mens drie basisgegevens: Persoonlijkheid, Individualiteit en Collectiviteit. Hiervoor gaf hij veel voorbeelden. Diverse belangrijke personen werden daarbij belicht; vooral de gegevens over de Joegoslavische uitvinder NIKOLA TESLA waren daarbij fascinerend. Deze heeft o.a. in 1904 een zelfde soort motor uitgevonden als door Ayn Rand in Wereldschok wordt beschreven. Peter noemt o.a. RUDOLF STEINER als één van de belangrijke mensen die ook deze theorie aanhangt.

De toespraak bevatte geheel nieuwe facetten voor de meeste aanwezigen, en allen vonden het jammer dat er niet meer tijd was.

De discussie kon zich daardoor maar op een paar opmerkingen uit de toespraak concentreren, zoals bij voorbeeld:

- Je bent niet vrij als je in loondienst gaat.
- Als je ziek wordt, ben je zelf verantwoordelijk voor de oorzaak (uitgezonderd erfelijke ziekten, e.d.).

Het is niet goed mogelijk om uit de summiere aantekeningen echt recht te doen aan alles wat Peter zo eloquent gebracht heeft.

Daarom zullen we Peter de KOK in volgende Vrijbrief-nummers zelf aan het woord laten. Te meer omdat hij beloofd heeft om met Hub Jongen in de VRIJBRIEF een polemieek aan te gaan over VRIJHEID.

Wij zijn ervan overtuigd dat velen daar met grote belangstelling naar zullen uitkijken. Dit overigens ook voor een volgende lezing van Peter de Kok.

Vervolg van blz 7.

systeem kan alleen bestaan als ons vermogen om de omgeving aan onze behoeftes en verlangens aan te passen oneindig is. En het is een feit, dat dit simpelweg het geval is. Want aan het fundamentele probleem van de schaarste in de wereld is nu eenmaal niet te ontkomen. Daarom kunnen wij, in plaats van voor dit probleem weg te rennen door ons te verstoppen onder de vleugels van de Sekte Staat, beter proberen om het meest effectieve systeem wat met dit probleem kan omgaan, het marktmechanisme, te bestuderen en in te voeren. Raken we bovendien in een moeite door verlost van het verschijnsel oorlog, dat louter en alleen zijn wortels heeft in het fenomeen Staat.

In mijn vorige artikel heb ik niet ontkend dat het conflict tussen de fabrikant en de wijkbewoners (zie de Vrijbrief, sept. 1990) niet opgelost kan worden, als de fabrikant aangesloten is bij een Socialistische, en de wijkbewoners bij een Libertarische rechtbank. Maar ik wilde laten zien, dat dit niet uitmaakt. Want als de Libertarische rechtbank eenmaal ingesteld is, dan heeft deze in het door mij geschetste scenario zoveel geweldsmiddelen in huis, dat de fabrikant wel uitkijkt om geen rekening met hen te gaan houden. Want hij kan er dan zeker van zijn, dat als hij schade berokkent aan de buurtbewoners, ze hun rechtbank gaan inschakelen, die hem inderdaad met geweld zal proberen te dwingen de rechtsclaims van de buurtbewoners serieus te nemen. Dit is wat ik impliceerde toen ik schreef „Een staatloze Libertariër zal op grond van zijn zelfbeschikkingverschijnsel zichzelf zo goed als hij kan verdedigen, mocht hij door Staatisten lastiggevallen worden”. En de aantasting van de gezondheid van de buurtbewoners door de industrieel is een vorm van lastigvallen.

De vraag is dus niet: „worden in deze overgangperiode de conflicten opgelost?” Maar de vraag is „kan een Libertarische organisatie, mocht deze sterk genoeg zijn, een tegenkracht vormen die dermate sterk is, dat anderen wel met hen rekening moeten houden?” En ik heb geprobeerd te laten zien, dat dit een haalbare zaak is.

TERRA LIBERA

LIBERTARISCH NIEUWS EN INFORMATIE

Hub Jongen

KRING ROSENDAAL.

Op de Decemberbijeenkomst werd het boek HOW I FOUND FREEDOM IN AN UNFREE WORLD van Harry Browne besproken. In het bijzonder de „Opofferings- Valkuil”

Hoewel over dit onderwerp nog veel te discussiëren is, werden een aantal facetten voor aanwezigen verduidelijkt. Onder andere werd gesteld dat het jezelf voor anderen opofferen NIET goed is, al moet je zelf weten wat je met je eigen tijd en bezit doet. Echter ervan uitgaan dat je je wel moet opofferen voor anderen en dat dan als een maatschappijvisie gaan uitdragen, betekent dat iedereen zich voor anderen moet opofferen. Dat betekent dat iedereen recht krijgt op jouw leven en eigendom. En dat is dan weer de oorzaak van de abominabele situatie waarin onze wereld zich thans bevindt.

Uit het bovenstaande zal duidelijk zijn dat deze rubriek alleen maar een aanduiding kan geven van wat er is besproken en jammer genoeg er niet diep op kan ingaan. Dat kan een volgende keer weer op de kring, ook al zien we vragen en opmerkingen graag tegemoet. U bent welkom.

KRING ROTTERDAM/SCHIEDAM

Op de bijeenkomst van december hield Stefan van Glabbeek een inleiding over het morele gebruik van geweld. De vraag in hoeverre iemand geweld mag gebruiken als daar onschuldigen bij getroffen worden, werd uitvoerig toegelicht en bediscussieerd. Een onderwerp waarover het laatste woord nog niet is gezegd.

KRING DEN HAAG/LEIDEN

Deze kring vergadert thans regelmatig op elke derde vrijdag van de maand.

Eén van de onderwerpen op de bijeenkomst van december was het libertarisch feminisme in India.

STICHTING S.O.S.

Onlangs is opgericht de stichting Studiecentrum Objectief Sociaal-denken S.O.S.

Het doel van deze stichting is het bereiken van nieuwe mensen, waarbij er van uitgegaan wordt dat, om het „libertarisme te kennen” enige studie nodig is. S.O.S. wil trachten nieuwe mensen voldoende te motiveren om de studie aan te pakken.

Dit kan bereikt worden door tijdschriften, boekjes, brochures e.d. te verspreiden.

Daarvoor is weer nodig dat er voldoende materiaal in het NEDERLANDS beschikbaar komt.

IEDEREEN die hieraan wil meewerken wordt uitgenodigd om iets te schrijven en/of vertalen.

Het werk moet worden aangeleverd op een diskette, en verwerkt met het programma LIBTEXT. Dit programma wordt u op uw verzoek toegestuurd. Het is zelfs mogelijk om er een computer bij te lenen. Het Libertarisch Centrum België heeft daarvoor een aantal computers aangeschaft.

Het is ook de bedoeling om het geleverde werk te honoreren. Er is voor de auteurs/vertalers een beloningsregeling ontworpen. Uitbetaling hangt mede af van het behaalde resultaat van het betreffende stuk.

Dit project kan een enorme stap vooruit betekenen. Het is voor het eerst dat in de Benelux de computer echt wordt ingeschakeld voor het verbreiden van het libertarisme (Behalve natuurlijk de gewonnen „word processing” voor ons typewerk).

Als u wilt meewerken, neem dan contact op met de redactie.

Zou u iets willen vertalen, maar u weet niet direct wat, neem ook dan contact op

THE JEFFERSON SCHOOL

The Jefferson School houdt van 4 tot 18 Augustus haar vijfde zomercursus in San Diego, Californië. Het thema is: The intellectual foundations of a free society.

De cursus is opgezet door de officiële Objectivistische volgelingen van Ayn Rand en Leonard Peikoff. Peikoff geeft ook zelf een aantal lezingen en zal het vooral hebben over een zestal hoofdstukken van zijn komend boek: OBJECTIVISM, THE PHILOSOPHY OF AYN RAND.

Voorgaande cursussen door hen georganiseerd hadden steeds een hoog gehalte. Het is een zeer goede gelegenheid om de kennis van het objectivisme te verbreden.

De kosten voor de conferentie zijn \$ 625.- per persoon, plus verblijfskosten afhankelijk van de gewenste faciliteiten (\$ 610.- - \$ 775 p.p.)

Inlichtingen:

The Jefferson School of Philosophy, Economics and Psychology, P.O.Box 2934, LAGUNA HILLS, CA 92654, U.S.A.

GOLF OORLOG?

Het is moeilijk om in een rubriek als deze iets actueel te schrijven over de Golf Crisis en het verband met het libertarisme. Immers de situatie verandert daar sneller dan je de VRIJBRIEF kunt uitgeven. Toch is het interessant te vernemen wat de opvatting van de Amerikaanse LP in dit verband is. Uiteraard heeft de LP de acties van de Amerikaanse regering onmiddellijk verworpen.

Ook een militaire blokkade, en wat daaruit voortkomt, is een oorlogshandeling. Amerikaanse jeugd hoort niet te worden geofferd voor het in stand houden van één of andere monarchie of van kunstmatige grenzen die door vroegere generaties van buitenlandse politici zijn gemaakt. Er is geen echt direct gevaar voor de Verenigde Staten.

Vóór de bewuste inval heeft de Amerikaanse regering Irak gesteund met belastinggeld. Ook nu nog worden landen die zich aan hetzelfde schuldig maken als Irak, gesteund. Het is hypocriet en in strijd met de grondbeginselen van de eigen vrijheid.

TYMINSKI

De kruitdampen na de verkiezingen in POLEN zijn nog niet genoeg opgetrokken om een duidelijk beeld te krijgen over de gebeurtenissen.

De „libertarische” kandidaat Tyminski is geen president geworden! We kregen de indruk dat er in de laatste fase van de verkiezingen nogal met vuil werd gesmeten. Ivo Cerckel, die tijdens die verkiezingen in Warschau was, schreef in BACKPAGE dat het wel belangrijker leek wat het „verleden” van de kandidaten was, dan wat ze in de toekomst zouden gaan doen.

Tyminski is beschuldigd van laster en mocht het land pas verlaten na een borgsom van \$ 100.000 dollar te hebben betaald. Op dit ogenblik is hij in Canada, en we vernamen dat hij terug naar Polen zou gaan om zijn recht te halen.

ISIL heeft een open brief aan Walesa gestuurd waarin gewezen wordt op het belang van vrije meningsuiting in een vrij land.

Wij proberen u op de hoogte te houden van verdere ontwikkelingen. Te meer omdat we niet geloven dat iemand als Walesa in staat is om de Polen naar een grotere welvaart te brengen.

LIBERTARIAN PARTY U.S.A.

Het ziet er naar uit dat binnen de LP de strijd om de Presidentskandidatuur voor de Amerikaanse verkiezingen in 1992 echt op gang komt.

Walter Williams zegt nog steeds dat hij niet beschikbaar is, ook al blijven zijn fans erg hun best voor hem doen. Dick Boddie was de eerste die zich officieel kandidaat gesteld heeft. We meldden dit reeds in ons oktober-nummer. Sinds kort heeft nu ook André Marrou zich kandidaat gesteld. André Marrou was van 1985 tot 1987 „State representative in the Alaska House en Representatives”. Bij de U.S. verkiezingen in 1988 was hij de officiële kandidaat van de LP voor de functie van Vice President.

André zegt dat hij vooral meedoet omdat hij een passie heeft voor vrijheid en dat hij niet alleen er over wil lezen, maar er daadwerkelijk aan bezig wil zijn om het ideaal te verwezelijken.

Marrou is voorstander van het accepteren en gebruiken van „MATCHING FUNDS”. Iedere dollar die wordt gestort voor de verkiezingscampagne vóór de conventie in September 1991, komt voor verdubbeling door de overheid in aanmerking.

Binnen de LP is de kwestie van de Matching Funds nog een heet hangijzer. Veel leden vinden dat je geen geld van de staat mag aannemen. De voorstanders zeggen dat het een manier is om een deel van je belastingcenten terug te krijgen. Te meer omdat het geld ervoor wordt opgebracht op basis van vrijwilligheid. (Het is afkomstig van een vrijwillige bijdrage die je wel of niet bij je verplichte belastingen afdraagt voor dit verkiezingsdoel.)

Wij zijn benieuwd hoe dit zich verder ontwikkeld.

KONFERENCJA PRASOWA

LIBERTARISCH TREFPUNT en EUROREP MEETING

Jan Smid

Op 9 maart 1991 wordt het Libertarisch Trefpunt in Rotterdam gehouden. Thema van dit Trefpunt is: EUROPA 1992: Meer of Minder Vrijheid voor U?!!

De Libertarische stuurgroep is bezig zo'n zes a zeven sprekers voor deze dag te krijgen. Zodra de definitieve sprekerslijst bekend is worden hun namen, onderwerpen, plaats en tijden, en het programma openbaar gemaakt.

Vooralsnog wordt gedacht aan enkele hoogleraren, een paar ondernemers, en zelfs „politici”. De bedoeling is de (mogelijke) consequenties van dit zoveelste samengaan van een aantal Europese politieke instituten/organen duidelijk te krijgen, gerelateerd aan „uw” (toekomstige) vrijheid.

De lezingen zullen hoogstwaarschijnlijk als onderwerpen hebben:

- * mogelijke juridische gevolgen van de europeanisering;
 - * economische gevolgen;
 - * gevolgen voor de persoonlijke vrijheid;
- In ieder geval zal dr. Stefan Blankertz spreken over:
- * staats-onderwijs: bedoeling en praktijk, gerelateerd aan de europeanisering van 1992/93.
 - * gevolgen van de Europese eenwording voor de medische wereld.

Uitgenodigd om deel te nemen zijn een groot aantal vrijheids-gerichte instituten en organisaties uit geheel Europa, waaronder Vrije Markt-instituten uit Spanje, Italië en Portugal. Voertaal is uiteraard Engels.

Het Trefpunt wordt afgesloten met een diner tijdens welke korte speeches en de bekende „country reports” worden gegeven. Naar alle waarschijnlijkheid zal er tijdens het diner ook een Award uit worden gereikt.

Rondom dit Trefpunt wordt ook de Eurorep Meeting gehouden die informeel beginnen zal op donderdag 7 maart. Dit is een bijeenkomst van de Europese vertegenwoordigers van de International Society for Individual Liberty/Libertarian International, kortweg ISIL/LI. Dan krijgen de leden van de Kring Schiedam (en andere belangstellenden) de gelegenheid de ISIL/LI Euroreps uit de verschillende landen (opnieuw) te ontmoeten.

Op 8 en 10 maart vindt de eigenlijke (formele) Eurorep bijeenkomst plaats, vooral op zondag met de vertegenwoordigers van de diverse Europese instituten om mogelijke samenwerking en ondersteuning te bespreken.

Ieder die graag aanwezig wil zijn op een van bovengenoemde evenementen, m.n. het Trefpunt, wordt verzocht dit z.s.m. op te geven aan de redactie i.v.m. reserveringen.

Ook voor meer informatie kunt u bij de redactie terecht.

AGENDA

- 24 u/dag THE BLACK BOARD
Libertarische data-base, Noorwegen,
Bell 300/200 en CCITT 1200/2400, tel.
09-47.255.55.61 (België 00 i.p.v. 09)
- 15 febr. Kring Den Haag/Leiden
- 23 febr. CARPE DIEM: Wandelen in de Eiffel
- 3/7 maart Kring Rotterdam/Schiedam: ontmoeting met Europese vertegenwoordigers van de International Society for Individual Liberty/Libertarian International.
- 9 maart Trefpuntbijeenkomst in Rotterdam
Thema: Europa 1992:
meer of minder vrijheid voor U?
- 15 maart Kring Den Haag/Leiden
- 19-24 aug Libertarian World Convention, Helsingör, Denemarken. (Informatie bij Euroconsultants, Regus House, 3 Larsboernstræde, DK-1454 Copenhagen K, Denmark)
- vanaf 1 sept: Conventie Libertarian Party U.S.A.

Voor meer informatie over bovenstaande activiteiten of voor algemene informatie over het Libertarisch Centrum kunt u terecht bij het secretariaat.

Beginselverklaring:

Wij geloven in **persoonlijke vrijheid**. Iedere menselijke samenwerking moet wederzijds vrijwillig zijn, en de wet mag vrijwillige samenwerking nooit verbieden. Geen enkel mens (of groep) heeft het recht om geweld, dwang, of fraude te initiëren tegen een ander mens of zijn eigendom.

Dat betekent dat wij werken voor:

- de onaantastbaarheid van persoonlijke en eigendomsrechten.
- de vrijheid van vereniging, contract, woord en verplaatsing.
- de afschaffing van alle sociale rechten: uitvoering daarvan schaadt immers de rechten van anderen.
- vrede en welvaart, voor iedereen.

DE VRIJE MARKT IN EEN ONVRIJE ECONOMIE

Ir. L.H.M. Jongen

Zoals in de vorige Vrijbrief beloofd deze keer een artikel over goud.

De meest belangrijke redenen om in goud te beleggen zijn:

- als dekking tegen onrust.
- tegen inflatie.

Vaak heeft die beschermende werking zijn nut gehad. Nu kunnen daarbij een aantal vragen gesteld worden:

Onrust.

- Glasnost plus vermindering Oost-West spanning; maar nu de andere kant op terug. Het democratiseringsproces in de Sovjet republieken lijkt in gang gezet en blijkt ook met wapens niet meer tegen te houden;
- Oorlog Irak; Het begin er van leidde tot daling van de goudprijs, omdat iedereen dacht dat het al gewonnen en afgelopen was. De verrassingen moeten nog komen.
- Het financiële wereldje krijgt in de V.S. nog de nodige klappen te verwerken, maar is tot nu toe aardig in staat gebleken (met overheidssteun) overeind te blijven.
- Vergeet de stijgende spanningen in India niet.

Inflatie

- Dicht bij huis zal Duitsland nog wel de nodige marken bij moeten drukken, om de oostelijke integratie voor elkaar te krijgen.
- De (spaar)banken-crisis in de V.S. geeft ook inflatoire druk.
- Vastgoed heeft zeker niet inflatievast gewerkt; integendeel.

Extra zaken

- Veel van het nu nog te produceren goud is door de mijnen al op termijn verkocht. Op „termijn” betekent dat er op zich minder goud op de markt komt.
- Na „Irak”; **Als** de oorlog kort duurt én door de V.S. gewonnen wordt, geeft dat een enorme mentale opkikker in de V.S. Voeg daarbij de lagere olieprijs en de reeds langer dan normaal durende recessie, dan is er veel te zeggen voor een oplevende economie, wat weer minder aandacht voor goud geeft.
- Het verteren in de V.S. van de financiële oorlogsinspanningen zal ook een stijgende inflatie geven

Per saldo

Er is nog genoeg onrust- en inflatietoename mogelijk, maar als Iraks schieten een daling van de goudprijs oplevert, moet men zich serieus afvragen wat dan nog wel tot stijging leidt.